

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
Išleina kas ketverias savaites, Chicago, Ill.
Kas mėnuo ant metų:
Amerikoje.....\$2.00 | Užmarį.....\$2.50
Pronumerata turi būti iš karto užmokėta.
"Kataliko" spausdintuvai spausdina visokius knygos, konstitucijos ir t. t. Darbą atlieka labai puikiai, greitai ir labai pigiai.
Užrašydami "Kataliką" siųskite pronumeratą arba laiškus ant sekancio antrašto:
JOHN M. TANANEVICZ,
8244 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
Published every Thursday at Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION \$2.00 PER YEAR.
Rates of Advertising:
One inch once.....0.50
One inch one month.....\$2.00
One inch per year.....\$15.00
All communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ,
PUBLISHER
8244 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

→ Savaitinis laikraštis pašvęstas reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje. ←

No. 35

CHICAGO, ILL. 29 d. Rugpjūčio (August) 1907 m.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL., POST OFFICE AS SECOND CLASS MAIL MATTER

Metas XI

POLITIŠKOS ZINIOS.

Rusija.

Revolucija tarp.

Iš tikrų šaltinių rašoma, jog valdžia per savo jurininkystės ir karės ministerijas įsakius kovėkiausiu padaryti armijoje ir laivyne inspekciją ir reviziją, taip-gi peržiūrėti visas tvirtoves, arsenalus ir karinius biurus. Paskirta šitam reikalui speciališka komisija, kurioje pirmininku yra generolas Koladauskas. Valdžios tasai įsakymas labai staugus, tad daug turis savyj svarbos. Užrabežio dienraščiai rašo, jog valdžia mato artinančius paskutinį sau galą — laukia baisios armijos revoliucijos, nes agitatorių visur pilnos karnės. Valdžia norėdama šiaip taip užbėgti, daro inspekcijas ir viską, bet ar jai pagelbės tokios suktybės.

Rusijai artinasi vėl kruvinos dienos.

Presos laisvė.

Dabartinis presos padėjimas yra daug blogesnis, negu pirmiau, kuomet cenzūra su visu savo smarkumu buvo ant dienraščių užgulusi. Provincijonališkoji presą, apart juodašimčių, beveik visai suparalizuota, o didesniuose miestuose dienraščiai vosnesvegi užsilauki, kadangi tankiai jie piniškiai baudžiami. Generališki gubernatoriai visokią laisvę panaikino. Labiausia dienraščius persekioja Maskvos gen. gubernatorius, kuris esant Dumai nuo dienraščių gavęs daug pipirų. Spalviečių organas "Golos" liko andaj nubaustas 3.000 rublių už pagarsinimą skundo bijoje ant caro gyvybės. Redaktorius priegtam pratrauktas teisman, kaipo kriminalistas. Apie bilas laikraščiams nei žoduko nevalia rašyti.

Ar ilgai taip galės būti? Beveik pusė dienraščių jau subankrutėjo.

Smakalbininkams bėda.

Visai menkai žinių gaunama apie suokalbinkus revoliucionierius, kurie kesinosi ant gyvybių caro, didkunig. Mikolos ir Stolypino. Jiems jau gaminama kankynės, kokių pasaulis n'esąs kiba da matės. Tai bėda, kesintis ant tokio pateptinio kaip caras. Už juos niekas negali užtarti, kadangi laikraščiams apie jų likimą negalima rašyti.

Kariškojo teismo pirmininkas aplaikė nuo didkunig. Mikolos sekanti laiška:
"Atmink tamsta, jog vienatnės bausmė, kokia priklauso tiems, kurie organizuoja ant caro suokalbuis, yra mirties bausmė!"

Ar tai tenai da gali vadintis teismas teismu, jaigu jau bile koksai kunigakštis įstabus taip daryty?

Jam užmokejo.

Baltstogės igulos komendantui, pulkininkui Srotter, revoliucionieriai labai dailiai užmokejo už surengimą tenai perykščių žydų skerdynių. Išsiusta iš Peterburgo komisija persitirkinti, kas butų kaltas tose žydų skerdynėse, komisija patyrė, jog tas skerdynės parengęs patsai komendantas. Zinoma valdžia dėl žmonių akių pulkininką pataukė teisman, bet teismas tame dalyke pulkininką gynai išteisino. Revoliucionieriams tokio atsitikimo buvo per daug. Jie pulkininką pasmerkė mir-

tiop ir 19 dieną šito mėnesio savo nusprendimą išpildė.

Ar toji žinia teisinga, dabar da negalima pasakyti, kadangi patvirtinimų iš niekur nesulaukiama.

Kova su Anarkistais.

Viename Odesos priemiesty kateiviai su penkais anarkistais turėjo smarkų susirėnimą. Anarkistai viename name užsibarikadavo ir pradėjo per langus šaudyti į apgulius kareivius. Tuo budu jie gyvėsi 18 valandų. Jie užmušė policijos viršininką ir daugybę kazonų. Anarkistų užmušta du, o trys spėjo pabėgti.

Odesos miesto viršininkas, generolas Gregorjev, liko nuo tos valdviets prašalintas. Dėl to tarp žydų kilo neapakoma baimė, kadangi tik Gregorjev juos apsaugojo nuo skerdynių. Juodašimčiai be abejonės dabar stengsis žydėlius persekioti ir nuo jų mantų atimti.

Cholera ir Džuma.

Astrachanas. Netoli Kazanki kaimo keliolika žmonių apsirgo džuma ir keli jau pasimirė.

Peterburgas. Samaros gubernė cholera platinasi. Apsirgo jau 100 žmonių ir keliolika pasimirė.

Simbirskas. Sizrano apskrity taipgi žmonės serga ir miršta.

Esant tokiai tvarkai cholera apims visą Rusiją, nes valdžia žmonių gerove ir sveikata menkai rūpinasi. Jai rūpi nuo gyventojų paskutines kapekais išlupti ir juos laikyti skurde.

Vitte apie Rusiją.

Buvasis Rusijos miuisterių pirmininkas, grovas Vitte, apie Rusiją vienam Vienos laikraštiniui taip išsireiškė:
"Rusijoje situacija — labai stebėtina. Visa šalis sudemoralizuota. Visokia tvarka atsiranda purvyne. Prieš mus guli jurės, per kurias negalime plaukti, kadangi neturime gero vado".

Trumposnės Naujienos.

Žemojo Naugorodo gubernė, kaime Jelne, žemdarbystės mokyklos mokytojas su dviem savo mokiniais išplėsdė degtinės monopolį, bet pabėgti jiems nenusisekė. Aplinkiniai valstiečiai kilus liarumui susibėgo ir plėšikus monopolį užspūdo. Pėšikai madydami sau galą, visi trys nusizūdė. Tai Rusijos mokyklos ir mokytojai.

Juodašimčiai persiuntė carui memorandumą su prašymu išskirti žydus iš Dumos. Caras tą petičiją perskaitė ir ant kampo parašė: "Mielai perskaiciu." Tokius prašymus caras mielai skaito.

Londono dienraštis "Chronicle" praneša, jog Rusija su vietiniais laivų varstotais padariusi kontraktą padirbinui laivai šarvuoti ir kreiserių. O jai laivai reikalingi kaip šuniui penka koja.

Rusijos gubernėse jau prasidėję Dumon pirmieji rinkimai. Smolensko gubernėji liberalai laimėję. Žmonės renka, caras išvaiko.

Rostove ant Dono policija suareštavo tris cyrko šokikus japonus už šnipinėjimą. Jų skrynosė surastu Rusijos drumei planai ir svarbūs šiaip kareiviški dokumentai.

Garsus juodašimčių antrosios Dumos atstovas, Krusėva-

nas, už išaikvojimą 3.000 rublių sąjungos pinigų, liko iš sąjungos prašalintas. Tai sosto palaikytojai taip daro.

Kronštado revoliucionierių atsibuvo kariskas teismas. 21 apskųstasis nubaustas į sunkius darbus nuo 4 iki 8 metų, 1 studentas dviem metams įtvirtovę, 1 jurininkų daktaras — ištrėmiman. Vienas studentas ir sodietė paliuosutu.

Valdžia dabar daro visokias pinkles Suomijos seimui ir tikima, jog tenai tuojuas liuosybė bus varžoma.

Morokko.

Prancūzų neskaitytinga kariumenė atsiranda dideliame pavojuje mieste Casablanca ir, jaigu tuojuas iš Prancūzijos neateis pagalba, tat arabai ją privers nėsiti ant laivų. Arabai be paliovos ant miesto užpuldinėja ir prancuzams atsieina su visu savo narsumu gintis. Kariumenė per tiek laiko vargdama — labai nuslopinta. Norints arabų užpuolimai visada esti atspirti su dideliais nuostoliais, bet jie nepaliauja ant miesto užpuldinėti.

Arabai pasirodo dideliais karžygiais. Jie Morokkos sultonui išrinko sau dabartinį sultoną broly ir tas visus darbus kursto smaugti europiečius. Bet jie retkaciškai taip suminiai prie prancūzų stovyklos prisitartina ir pradeda šaudyti, kad prancūzai vos tik spėja nuo jų apsiginti. Arabams daugiausia kenkia prancūzų kanuolės, nuo kurių jie kaip musės krinta, pertat privalo visada nuo mušio lauko ir trauktis į kalnus. Kalnuose susiorganizuoja ir vėl trunkia ant prancūzų stovyklos. Prancuzams taipgi daug gelbsti laivų kanuolės. Iki šiam laikui jau užmusta daugiau poros tukstančių arabų.

Atvykus didesniams skaitliui kariumenė, prancūzai pradės eiti pirmyn ant arabų, kadangi dabar atsiranda maža kariumenė, tat jiems atsieina tik mieste šiaip taip užsilauki.

Vokietija atsargiai daboja prancūzų tenai darbus ir skelbia, jog Prancūzija norinti tą šalį visai savo globon paimti; bet Prancūzija griežtai atako, jog jai rūpi tikiai to krašto numalsinimas ir daugiau nieko.

Tų visų arabų skerdynių ir sumišimų priežastis sekanti. Arabai manė, jog Algeciro traktatas bus neįsipildomas, tuotarp europiečiai Casablance uostus pradėjo didinti, kas arabams labai nepatiko. Reikėjo tik kurstytojų tarp arabų. Jie tuojuas atsirado ir pradėjo kalbėti, jog europiečiai dabar savo rankose jau paima uostus, tat paskui užims ir visą Morokko. Tuomet arabai užpuolė ant europiečių darbininkų uoste ir iš to dabartinis visas triukšmas prasidėjo.

Tuotarpu ir žmogūdis Raulis nepasiduoda. Negana to, jisai ties Alhavar net sultono kariumenę įgalėjo, kuri ji nori sumiti. Apie generolą McLean nieko negirdima.

Junktinės Valstybės.

Mieste Provincetown'e andai buvo didelė šventė. Buvo pašventinimas po paminklu kampinio akmens. Paminklas

statomas pirmųjų Europos atėivių atminčiai. Toje iškilmybėje dalyvavo ir prezidentas Roosevelt ir susirinkusių miniai pasakė prakalbą. Prezidentas savo kalboje sujūdino sekancius dalykus:

Valdžia neperstos bausti trustrų ir ypatybių, kurie stūbivus kas link Lietuvos praktikės, užsuko ir į netolimą ten Helsingforsą, Suomijoje (Finlandijoje), į kraštą, kuris nors Rusijai priklauso, bet turi savo autonomiją, besidžiaugdamas aukštu apšvietimu ir didesne laisve, negu pas mus.

Taigi iš ten daktaras Basanavičius rašo į Vilnių pas vieną savo gerai pažįstamą prietelį iš Helsingforsą: Pamačiau Helsingforsą ir nesigailiu jį pamatęs, pilnas esu paguodos dėl jo gyventojų. Suomiečiai paliko mus užpakalyje labai toli; rasi reikėtų 40 — 50 su viršum metų, kad mums juos pavyt! Jų kraštas taikrai kulturiškas kraštas, ne taip, kaip pas mus. Kas buvo galima trumpame laike apie vislab patyrti-patyriau. Bet per trumpai turiu laiko, nes po dienos kitos per Revelį marionis ketinu plaukti Rygan, o paskui rasi Liepojun, o gal ir Palanganą.

Liepos 13 d. miesto valdybon atėjo žydas, kuris pasisakė esąs Racenas, ir atsinešė savo savim bulkelę, viduje kurios iškepta pusė verško ilgio kirminas. Racenas pasakė vaibso policijos sąnariui, kad bulkelę jis pirkęs turkų keptuvėje Gunutli, buvusioje Čelakovo, esančioje ant Vokiečių ir Trakų gtv. kampo. Tuojuas tapo sustatyta protokolas; byla perduota taikos teisėjui peržiūreti.

Kun. Vl. Mironas, Vilniaus mokyklų kapelionas, kaip girdejome, keliamas į Baltstogės pavietio kokią ten balstogėjų parapiją — klebonu.

Naktį į Liepos 14 d. tris praeviai šaudė į stovėjusį Jurgio prospekte, ties Lukiškių prekyviute, miestargis. Miestargis taippat šovė į juos du syk, bet nepataikė. Miestargis suėmė du užpuoliku, trečias pabėgo.

Nedėlioje, Liepos 15 d., 11 val. vakare, Stiklinėje gatvėje, prie namų savininko Stupelio buto durų padėta parako pripildytas, su uždegta virvute, sprogtantis šovinis; parakas ant laimės neužsidėgė ir nesprogo.

Aludžių savininkas Užupyje, p Zalkind'as, apturėjo laiška su parašu "bedarbių sąjunga", kuriame minėtoji sąjunga prašo atsųst jai 500 rb.; laiške grąšinama už reikalavimo neįsipildymą sunaikinti aludę. Zalkind'as tačiaus to grąšinimo nenusigando ir pinigų nedavė.

Liepos 17 d. 2 val. naktį, stovintis prie 27-tos artileristų brigados ceichgazu (Piramoto pergatvyje) vortininkas, pamatė du piktadarius, noriėniu apiplėšti ceichgazu. Vienas piktadaris puolė ant vortininko ir drožė jam lazda per galvą, tuomet vortininkas kardu sužeidė jį kaklą plėšika, kuris ir pabėgo. Paskiauos antras piktadaris puolė ant vortininko; vortininkas dviems šuviais iš revolverio užmušė ant vietos piktadarį.

Liepos 17 d., apie 10 val. vakaro, mieste girdejosi bombos sprogtimas. Sužinojome,

IŠ LIETUVOS.

Vilnius.

Daktaras Jonas Basanavičius, kuris ilgesnį laiką gyveno Vilniuje, šią vasarą pradėjo važinėti. Birželio mėnetyje nukeliavęs Petrapilin dėl tyrinėjimo po muzėjus ir archyvus kas link Lietuvos praktikės, užsuko ir į netolimą ten Helsingforsą, Suomijoje (Finlandijoje), į kraštą, kuris nors Rusijai priklauso, bet turi savo autonomiją, besidžiaugdamas aukštu apšvietimu ir didesne laisve, negu pas mus.

Taigi iš ten daktaras Basanavičius rašo į Vilnių pas vieną savo gerai pažįstamą prietelį iš Helsingforsą: Pamačiau Helsingforsą ir nesigailiu jį pamatęs, pilnas esu paguodos dėl jo gyventojų. Suomiečiai paliko mus užpakalyje labai toli; rasi reikėtų 40 — 50 su viršum metų, kad mums juos pavyt! Jų kraštas taikrai kulturiškas kraštas, ne taip, kaip pas mus. Kas buvo galima trumpame laike apie vislab patyrti-patyriau. Bet per trumpai turiu laiko, nes po dienos kitos per Revelį marionis ketinu plaukti Rygan, o paskui rasi Liepojun, o gal ir Palanganą.

Liepos 13 d. miesto valdybon atėjo žydas, kuris pasisakė esąs Racenas, ir atsinešė savo savim bulkelę, viduje kurios iškepta pusė verško ilgio kirminas. Racenas pasakė vaibso policijos sąnariui, kad bulkelę jis pirkęs turkų keptuvėje Gunutli, buvusioje Čelakovo, esančioje ant Vokiečių ir Trakų gtv. kampo. Tuojuas tapo sustatyta protokolas; byla perduota taikos teisėjui peržiūreti.

Kun. Vl. Mironas, Vilniaus mokyklų kapelionas, kaip girdejome, keliamas į Baltstogės pavietio kokią ten balstogėjų parapiją — klebonu.

Naktį į Liepos 14 d. tris praeviai šaudė į stovėjusį Jurgio prospekte, ties Lukiškių prekyviute, miestargis. Miestargis taippat šovė į juos du syk, bet nepataikė. Miestargis suėmė du užpuoliku, trečias pabėgo.

Nedėlioje, Liepos 15 d., 11 val. vakare, Stiklinėje gatvėje, prie namų savininko Stupelio buto durų padėta parako pripildytas, su uždegta virvute, sprogtantis šovinis; parakas ant laimės neužsidėgė ir nesprogo.

Aludžių savininkas Užupyje, p Zalkind'as, apturėjo laiška su parašu "bedarbių sąjunga", kuriame minėtoji sąjunga prašo atsųst jai 500 rb.; laiške grąšinama už reikalavimo neįsipildymą sunaikinti aludę. Zalkind'as tačiaus to grąšinimo nenusigando ir pinigų nedavė.

Liepos 17 d. 2 val. naktį, stovintis prie 27-tos artileristų brigados ceichgazu (Piramoto pergatvyje) vortininkas, pamatė du piktadarius, noriėniu apiplėšti ceichgazu. Vienas piktadaris puolė ant vortininko ir drožė jam lazda per galvą, tuomet vortininkas kardu sužeidė jį kaklą plėšika, kuris ir pabėgo. Paskiauos antras piktadaris puolė ant vortininko; vortininkas dviems šuviais iš revolverio užmušė ant vietos piktadarį.

Liepos 17 d., apie 10 val. vakaro, mieste girdejosi bombos sprogtimas. Sužinojome,

kad bomba sprogo name prie Runicos gatvės (kampas Disnos pergatvė, Globuso namai No. 11), ties Berkmano batų krautuve. Nuo sprogtimo apardyta sienos, lubos, išdaudyta namuose daug langų. Iskur ten atsirado bomba ir kas ją tenai (ir su koku tikslu) padėjo — nežinia. Kaitininkai nesusekti.

Žemaičių Kalvarija (Tels. p.) Šimet Liepos 8 d. labai iškilmingai atsiliko Šv. Marijos Aplankymo atlaidai; neveziant į dideliai lietuotą laiką atėjo su iškilminga procesija 3 parapijos, beje: Ylakių, Plungės ir Platelių, su bugnais ir bažnytinėmis vėliavomis, vainikų-vainikais, įvairiausiais gražumynais pasipuošę; visų maldininkų, kaip atėjusiųjų, taip ir juos miestelio gatvėse pasitinkančiųjų, vėduose spindi kokia tai nepaprasta, nežemiška šviesa, nepaprastas susigraudinimas. Vien tik keista išrodė mūsų bajorijos didžiūmos atšalimas. Mat jiems nelabai skani "chlopu" graženybė užteko jiems kamantinėti atvažiuavusiu knygų pardavėjus, k. t. Mažeikių Žukauskį ir k. už lenkiškų knygų nėlaikymą, tą pats mačiau. Taippat keisti pasirodė plungičiai vaikinai; stovime prie kelio ir laukiame jo procesijos ateinant, "davai dorogų s. s." jau istolo visa gerkle sukliko keliolika vaikinių, nešusiųjų bažnytines vėliavas, labai tai gražu.

Simnas (Suv. gub.)

Miestelis nedidelis; guli prie dviejų azerų ir gelzeiko stoties (3 viortai). Kai-kurios gatvės išgrįstos akmenimis. Čia yra sena muro bažnyčia, kurioje gieda ir pamokslus sako lietuviškai. Kunigai-lietuviai pavietio kokią ten blaivystę tarp tamsių žmonių; girtuvių Simnas turi pusėtinai, todėl ir karianti su girtuokliais sunku.

Tautiškas susipratimas kai muose geras, o miestelyje galima rasti daug paklydusių iš tvirkėlių su lietuviškomis, dažnai iškeiptomis, pavardėmis; visi jie gerai šneka lietuviškai, bet per kvailumą tėvų kalbą niekina. Tuo pasinaudojo lenkininkai dvarponiai: "jie įkurė Simne "Macierzos" lenkišką mokyklą, kurioje karstas endekas-mokytojas, iš Varšavos atvykęs, galutinai istautinėja mūsų paklydusius brolius. Žinoma, tuos mokykloje nėra nė vieno žodžio lietuviško, kaip vien lenkiškai, nemokina!..

O Miekevičiai, Kondratavčiai, Kosciuskai, Raitanai ir tukstančiai kitų lietuvių lenkams taip biarinius nedarė, bet milžiniškai, broliškai juos rėmė.

Veiveriai (Suv. gub.)

Veiveriuose Liepos 28 d., 8 val. vakare, buvo Lietuvių vakaras — su dainomis ir šokiais.

Nuo Liepos 10 d. su pertraukomis, o nuo 19—24 lyja be perstoimo smulkus lietus, oras šaltas, sienas nupjautas, daugybė šieno apsemta, rugiai taippat apsemti ir geresnis vasaros jušvirtęs prie žemės. Jai-gu taip toliaus trauksis — viskas supus. Ledų ir viesulų nebuvo. Rugiai ir vasarjuos ger. Dėlai nenustojančių lietuvių kaina pakilo ligi 1 r. 25 k. už pudą.

Iš Janavos (Kauno gub.)

Niekur Lietuvoj tur but nė ra tiek daug sentikių (burloky), kaip Janavos apygardoje. Čia kiekviename kaime 2—3 šeimynos lindžia.

Kaikurie sodžiai, kaip antai: Rykiai, Montrimiškiai, Baltromiškiai, Stoskiai, Novaja Derevnia, Ankštadvaris vien sentikiams užgyventi. Visokiuose laukuose, visokiais kepliais jie čia atpludo; pirkto dvarus iš bankrotų dvarponių ir užsigyveno; ypatingai tuose laukuose, kuomet katalikams valdžia visokiais budais kliudė pirkti Lietuvoj žemę, tada sentikiai pusdykiai įgavo ir kai-kurie gan didelius žemes gabalus (po 10 ir 20 valakų). Žemdirbystė pas sentikius labai žemai stovi. Monopolinė mėgsta be galo ir be kraštotas ir bėda — visiems.

Kaip tiktai mūsų sentikiai išgirdo, kad valdžia ant gerų sąlygų dvarus dalina jų broliams, kaip atsitiko Lukės parap., subruzdė: šimtais prašymų užkimo Kauno gubernatoriaus kancelariją. Janavos sentikiai parodė tarp kitų dvarų "Jozepuvka", dvarą grapo Z. Kossakauskio. Zygmuntas Kossakauskis, reikalaujamas pinigų, seniai įiesko pirkejų. Štai ir prasidojo peretrakcijos (derybos) tarp Kossak. ir sentikių. Tarpininkauti tarp K. ir sentikių Birželio 19 d. buvo atvykęsi iš Kauno komisija.

Galutinai derybos dar neužbaigtos.

Gerai butų, kad atsirastų keletas lietuvių su pinigais ir nupirkty "Jozepuvką", kuri yra įkainuota, rodos, 32 tukstančių rb. (dešimtinė po 125 r. b.); galima be banko ir su banku. Žemė labai gera; smiltynų ir balų nėra. Yra 20 dešimtinių, kuri verta bo 400 — 500 rub. Janavos apygardos žmoneliai nenupirks; nuo senų-senovės nugalabyti ir iš naudoti nuo dvarininkų, yra biedni ir visai be energijos. Ligšiol dar nė vienas nemėgėna pirkty, todėl greičiausiai "Jozepuvka" pakliūs sentikiams. "V. Z."

Marijampolė (Suv. gub.)

28 Liepos m. d. Centralinės "Žiburio" draugijos susirinkimo nutarimų protokolas.

Susirinkime dalyvavo maždaug apie pusė išsirasusių ir draugijų narių. Pirmininkavo pirmsėdžio padėjėjas p. A. Staugaitis.

Buvo kalbama apie mergaičių progimnaziją, skaityklą ir knygyną, vakarinius kursus, ir kaimo daraktorius, teatrališką komitetą, kasą, centralinį susirinkimą, elgetnamį, elgetas ir sindikatą.

Susirinkimas didžiūma balsų nutarė:

1. Lietuviškąją keturų klesų mergaičių progimnaziją, kaip įmanydami, rupinties kuokarsčiausia palaikyti.

2. Skaityklą ir knygyną, kurie per 4 mėnesius buvo p. Penčyros name nedavė nei jokio pelno savo užlaikymui, iš tos vietos perkelti į parapijos špitolę. Ištaisymui to naujo skaityklai su knygynu kambario paskirta iš "Žiburio" kasos penkiolika rublių.

3. Ypatas suskubusias gerai pabaigti vakarinių kursų mokslą ir panorejusias užsimti kaimo vaikų mokinimu, ligitol nerekomenduoti daraktoriais, ligolik jos ne atliks

bent dvimėnesinės praktikos vienoje iš pradadamųjų "Žiburio" mokyklų.

4. Į teatralinį komitetą, vietono išstojusių narių išrinkti kitas ypatas. Vienbalsiai liko išrinkti: Liuka Bonaventuras, Draugelis Elizeušas, Draugialitė Apolonija ir Jastrembskis.

5. Neužsimokėjusius už pirmąjį pusmetį šių metų narinį mokesčių paraginti, kad pasiskubintų užsimokėti, o neužsimokėjusius dar už perėjus metus paprašyti atsisteisti, jaigu ir paprašius dar neužsimokėtų, tat tada jau ir išleštuoti (išbraukti) juos iš narių skaičiaus.

Beto, kasierius išdavė pusmetinę atskaitą; pasirodė, kad kasoje yra viso labo tik 40 rublių.

6. Idant draugijai pruduoti daugiaus gyvumo ir posedžiūs sutrumptinti, centralinius susirinkimus nutarta kviesti kas mėnesį, butent: "brosvinių" mūsų nedelidieniais, nelaukiant jokių rasto pakvietimų.

7. Prie dabartinio elgetnamio pristatyti trisdešintį su rinktų nuo žiburiečių ir šiaip kitų parapijos gyventojų aukų medžiaga ir pinigais, kad tuose padidintuose namuose galima butų sutalpinti visas parapijos elgetas. Į elgetnamį priminėti tik dirbusius mūsų parapijoje dešimtį metų, netik senelius, bet ir pavargėjus, sergančius neužsikrečiama, nelimpanti, išgydoma liga; — todėl ir senajį vardą: "Senių prieglauda" — pakeisti: "Pavargėlių ir senų prieglauda". Pavargėlių priimėjimui ir prašalinimui pavesi elgetnamio globėjams, bet naujai priimtusiuosius ir prašalintuosius kaskart teipogi reikia perstatyti centraliniam susirinkimui dėlei patvirtinimo. Praštyti dabartinio elgetų globėjo kun. A. Petrausko apgarsinti iš sąkyklos, kad žmonės duotų šimkaldas (almūznas) tik elgetoms turintiems ant krutinės prisegta cedelį su tamtikru "Žiburio" valdybos zenklu, elgetoms-gi be tokio zenklo, tarpininkaujant policijai, visku uždrausti elgetavimą.

8. Pagalios susirinkimas prašė p. K. Gavėno, kaipo "Zagrės" Sindikato sekretoriaus, perskaityti protokolą iš pastarojo užkimo skyriaus posedžio. Prašymą p. K. Gavėnas išpildė, perskaitęs bent svarbiausius ant susirinkimo nutarimus apie agrariškąją budą agitacijas.

9. Beto dar sekretorius perskaityti naujai susitvėrusius 9 "Žiburio" skyrius: 1. Skriaudžiūose. 2. Veiveriuose. 3. Vištytyje. 4. Gėžuose. 5. Plokščiuose. 6. Alvitovje. 7. Pakuonyje. 9. Seirijuose. Išviso įsikurė ir jau gyvuoja 42 "Žiburio" skyriai. "S."

Naumiestis (Suv. gub.)

Neseniai čia žydas Lipsčias įkurė alaus fabriką. Ant fabriko namų įskorė didelę auksu raidėmis (literomis) iškabą su lietuvišku parašu "Lietuviškoji Bavarija." Daug, matyt, atsiėjo žydui toji iškaba, nes didelė, graži. Bet su iškaba dar tiek to, gal gi jau žydas toks lietuviams prielankus. Vienok aiškiai pasirodė, kad Lipsčias netaip prielankus lietuviams, kaip savo kišeniui. Idant alų imty pas jį netik pilksermėgiai, bet ir juodapikaliai su raudonsiuliais, jis surengė „ponams“ puotą (balių). Ten išgerta begalo netik alaus, bet, kaip girde, ir degtinės, o net ir šampano. Toji puota žydui atsiėjo nemaža pinigų. Delgo gi žydas visai daro — Dėlto, žinoma, kad žmonės tą iš patis lankytų ir kitus ragintų. Gudrus, nėra ko! "S."

Savaitinis Kalendorius

Rugpjūtis 1907
29 k. Jono galvos naktirtimas
30 p. Pelikio ir Adank.
31 s. Raimundo Ispazintojo.
Rugsėjis 1907
1 N. Egidijaus
2 p. Stepono Ispazintojus
3 u. Eufrozijos Panos
4 s. Rozalijos Kar.

REDAKCIJOS PATEMULIMAI.

Popiežius Pius X neseniai išleido naują sillabusą, ty trumpą surasą visokių klaidingų mokslų. Naujame sillabus'e yra 65 punktai. Tenai pasmerktas klaidos labai mūsų dienose išsiplatinusios. Prieš Šv. Raštą ir jo aiškinimą pasmerktas 19 naujų klaidų, prieš Dievo apreiškimą ir V. Jėzų — 19 klaidų, prieš Sakramentus — 13 klaidų ir prieš Kristaus Bažnyčią — 14 klaidų.

Tarp aukščiau minėtų klaidų yra pasmerktas ir šios galdynės mokslininkų mokslas, kurie sako, kad čabartinė katalikybe, negalinti sutikti su mokslu, jei ji neišsivadėsianti savo pažiūrų ir nebūsimi pertaisyta. Yra pasmerkti užmetimai, kurie sako, kad Bažnyčia akla laikantis savo mokslo ir nežengianti progreso keliu. Reikalavimai, kad Bažnyčia perkeistų savo mokslą apie Dievą, apie sutvėrimą, apie Dievo apreiškimą, apie Jėzų Kristų ir apie žmonių atpikimą, taip pat pasmerktas.

„Šaltinyj“ (No. 32) M. Dovoina Silvestraučius ragina visus lietuvius, kurie tik atlanko miestą Vilnių, tenai tik tokia kalba nekaltėti, kaip viešviečių lietuviškai. Ir laiškus į Vilnių rašykite tik lietuviškai. Su tokiu tik pasielgimu lietuvių atgausianti savo sostą, nes taip dalykams virtus — visi tenai gyvenantieji svetimačiai privalėtų mokytis lietuvių kalbos. Ir lenkams ypatingai tuokart ragučiai liktų prilenkti.

Rusijoje žmonių švietimo ministerija išleido aplinkraščių, įsakymą direktoriams ir mokytojams, kad pradžioje metų kiekvienas mokytojas pasidarytų sau programą ir reikalavimų, kad mokiniai tą išmaktų. Labiausia įsakoma atkreipti atidę į rusų kalbą ir rusų istoriją, n' esą, anot ministerio, rusų istorijos nežinojimas ir tėvynės nepažinimas — yra visų dabartinių sumišimų priežastis. Girdi, kaip mokiniai žinios rusų istoriją ir gerbia Rusijos praeitį, tai nei sumišimų nebusi.

Rusijos valdininkai užskutuvu griebsiai, matydami artinantį sau paskutinį galą. O Rusijos praeitis tokia šventai, pilna gražybės, palaiminta praeitis. Norints Rusijos istorija nukalta pagal carolavijų kurpali, bet teisybę mylintieji istorikai jos praeitį nupiešia visai kitaip. Rusijos praeitis — pilna piktadarysčių, pilna barbarizmo. Mat, skaityk istoriją, pažink Rusijos praeitį, o labiausia garbink carus, už miršk jų paleistuvingus darbus — nekelsi sumišimų, nes manys, kad carą Dievas dėl žmonių valdymą siuntęs. Gal jums, valdovai, baigiasi smaguriavimų dienos. Žmonija subrendusi.

Šakine (Šaulių ap.) už platinimą atsiuokimū, policija suėmė 13 vyrų, kurių tarpe buvo net 85 metų senelis, apskūstas kaipo baisiausias „maistininkas“. Kadangi juos išdavė V. Sukevičius su savo bernu P. Rimkum, tat kalvinai po 8 dienų paleisti, pasirijo šnipam kokiu nors būdu atkeršyti. Kadangi pirmutinio niekur nesutiko, tai tik vienam Rimkui išpėrė kailį. Rimkus tapėvė juos įkūdė. Atvažia-

ziavo pristavas su stražninkais. Pasiuokė tuos vyrus ir paklausė, ar tikrai jie mušę P. Rimkų. Tie pasisakė, kad mušė, nes P. Rimkus davęs skaitytį jiems kokį tai poperį. Tuomet pristavas liepė P. Rimkui pristatyti liudininkus, bet kadangi Rimkus liudininkų negalėjo gauti, tai stražninkai, jį sukapoje nagaikomis, išsi-dangino. Nors sykį ir šnipas gerai gavo. Oi, kad jam teko, tai teko. Velytina visiems Lietuvoje šnipams tokių nusi-sekimų ir stražninkų malonių.

Senapilės apiegardėse nekurie gyventojai yra gavę pranešimus, idant prirėngtų kelis šimtus rublių, kuriuos neužlėgo ateisiam pasimant sūnariai kokios tai nežinomos (?) organizacijos. Prie pranešimo pridėta ir antspaudas su parašu: „Lietuvių anarchistų — komunistų kuopa Giltinė“ (Liet. Ukininkas No. 30). Toji pati Giltinė ir kitur, gir-dima, po kaimus medžioja. Tai Rusijos valdžios istorija, o busimoms amžius jį bus gal ir pagirta su savo tokiais darbais.

Nei viena Lietuvoje draugija taip žymiai tarp lietuvių nesiplatina, kaip Suvalkų gubernėje „Žiburys“. „Šaltinis“ praneša, jog „Žiburys“ dabar turintis 42 skyrių arba kuopas visoj Suvalkų gubernėj ir kuopų skaitlius vis auga. „Žiburio“ įsteigėjas, kun. Staugaitis, dabar gali pasidžiaugti iš savo to sumanyto, nes kuomet lietuvių sieis vienybėn — jų neįveiks artūsios visokie Lietuvos priešai. Laimink Dieve lietuviams darbuotis dalykuose tikybos ir tautos.

Nekurie Rusijos stulpai užmano kariuomenės reorganizaciją. Jie reikalauja, kad iš Rusijos kariuomenės visi išskirti kaitaučius, nes, girdi, tik pastarieji tokių galungą ir karžygišką Rusijos armiją sudemoralizavę. Vietoje kareivavimo, kaitaučiai privalėtų pinigais valdžiai atlyginti. Kaip kariuomenėje tarnautų vieni rusai, tuokart armija būtų tautiška ir nebūtų taip žemai nužlugusi.

Tas sumanymas — labai geras, tik nežinia ar kaitaučiai tesėtų valdžiai, o ypač esant dabartinei tvarkai, išsimokėti. Gal tuokart valdžiai užkrautų ant kaitaučių tokias mokeskis, kad galėtų ramiai smaguriuoti da koks puskapis tokių carų, kaip dabartinis, su savo giminiams. Juk tų giminių tenai atsiranda gyvas pragaras ir koznas „šviesiausias“ turi sau po kelis ruzius ir dvarus. Tegul tie Rusijos stulpai pirmiausia kaitaučiams suteikia autonomiją, nes elgėtų tenai ir dabar jau pilni kampai. O kas juos padarė elgetais, jaigu ne tos baisios mokeskystys, kurių pagaidanija dykaduoniai pradėjus nuo paties caro, o baigus ant žemiausio valdininkėlio.

Senapilėje, Suvalkų gubernėje, naujai įsteigta Lietuvos ukininkų draugija arba sindikatas „Žagrė“. Ministerijos leidimas jau išrupintas 23 d. Birželio šiu metų. Atsiliepiame skaitoma: „Žagrė“ švies artojus, stengsis išieivystę sustabdyti, rupjisis valstiečius su-traukti vienybėn, steigs sankrovą, kur bus pardavinėjama visokie ukiai reikalingi j rankiai, mineralinės trašos, seklos, taisyis perijodiskas ukiskąsias parodas ir tt.“

Šiomet dangaus erdvėje pasirodė nauja kometa. Ji yra labai šviesi ir turi net septy-nias uodegas. Kuomet kitos kometos turi tik vieną uode-gą. Tosios kometos branduo-lys yra daug didesnis už mūsų žemę. Nuo žemės lig tos 'ko-metos bus j 140 milijonų viors-tų.

Mikučių (Mikyčių) sodžius sudegė. „Viešpatie, savo supykime nebausk mūsų...“ Taip ant kelių klupodami meldėmės rytais ir vakarais. Meldėsi visi sodžiaus žmonės, meldėsi dideli ir maži, meldėsi visos sodžius...

4 d. Liepos 1907 m. išvakaro da visi atsidukšėjome: „Viešpatie nebausk mūsų“, ant-rytojaus-gi sulaukėme Visagalinčiojo rykštės. Ir už ką mes, Dievuleliau, nusikalto? Šventadieniais eidavome į bažnyčią, rodos visi sutikime gyvenome, piktybių saugojomės, bet karalių Karalius ištiesė ant mūsų sodžiaus savo rustą ranką ir į valandą gražiausiojo ir didžiausiojo sodžiaus liko tik vieni peloniai, griuvėsiai...

„Viešpatie, nebausk mūsų!“ Bet klausome Tavęs. Sakome, buk Tavo valia. Mums rodos, kad mes gražiai gyvenome, bet gal pas mus piktybių buvo pilni kampai, jaigu Tu mus visus nubaudci. Norints ir sa-kome, Viešpatie, nebausk mūsų, nes jau perdaug esame sielvartų suspausti, bet tolydžio ir vėl puolam ant kelių šaukdami: buk Tavo valia! Jaigu jau mes taip užsiplėnėm, tat buk Tavo valia!

Bet Mikučių sodžiaus jau nėra. Vietoj buvusio puikaus, didelio sodžiaus — pasilikę tik gryni laukai, nūmesti pelenais. Išnyko sodnai, sunyko lietuvių darželiai. Nei vaisių, nei daržovių nebliko. Nudėgė šuliniai ir kai kuriuose net vanduo išdžiuvo. Žmonės pasiliko be pastogės ir mantos, o gyvuliai be tvartų. Iš viso, didžiausio Dzukiojo, sodžiaus pasilikę tik kelios grintelės ir gal šeši kluonai.

Ugnis neturi jokio galėstingumo. Rija viską ir jai da to visko mažai. Dėku Aukščiausiajam, jog javiai visi da nebuvo kluonuose, nes tas atsitiko kelioms savaitėms prieš rugpjūtį. Bet ir iš to menka nauda. Po gaisru kaip pradėjo lyti, tai net 29 d. Liepos nebuvo galima sienauti... Pernai per Šv. Oną jau rugiai buvo sukrauti kluonuose, o šimet, jaigu atsi-eis juos surankioti, kur su-krasime? Privaleisime, kiba laukuose ant saulės džiovinti ir tenai kultū.

Nelaimė neapsakoma... Koznas pakeleivis dabar j sodžiaus vietovę pasižiūrėjęs apsiverka iš galėstingumo. Kiek tai reikėjo žmonelėms triuso patatydinti tokį didelį nors kudiukui užlaikyma, bet vargiai tokį nevidoną gali su-gauti. Jisai ir kitur apsigyvenę pradės savo senus sponus išdarinėti. Tikroji pati su kudiukui taip gi paliko vargę.

Tai tik vienas tarp tukstančių atsitikimų. O kas veikiasi kituose miestuose tarpe mūsų brolių, tai nepatogu net ir rašyti. Piktadarybės tokie budu vietoj mažintis, vis labiau pletojasi ir apsiaubia beveik visas lietuvių kolonijas. Ei, tie vyrai, vyrukai. Lietuvoje bebudami mlyėjo ir šv. tikyba, kokarščiausia pildė visus savo katalikiškus privalumus, bet greitai atvyko šitokiu liuson šalin, tuojaus pamiršo ir Dievą ir bažnyčią, žodžiu sakant visas savo dorybes. Oi-gi kam? Amerikonams Dievas jau nebereikalingas, jie sumanesni už patį Aukščiausiajį.

Tokie pasielgimai vienok kuomet nors ant lengvatikių galvų užtrauks nelaimės, kad paskui galėsis savo blogųjų, darbų, bet ar kartais nebus jau vėlu. Ir jūs mergaitės, Lietuvos žibuoklės, ir jūs pradodate žengti nedorybių takais. Atsiminkite tik tai, kas gimtinę kraštą, savo tėvelius, savo sesutes, ar jie arba jos tenai jus taip mokino! Bile koks saldras saldžiai į ausį sušvėpėjo, tuojaus šalin nekaltybė, šalin

Korespondencijos. East St. Louis, Ill. Su šiuomi noriu parašyti kelis žodelius ir persergėti lengvatikes merginas, kurios vyrų kalbinamos pasiduoda piktoms pagundoms ir paskui priverstos visą savo amželį vargti.

Pas mus buvo toks atsitikimas. Čia gyvena (jau dabar nežinia į kur išsidangino) vienas vyrukas, kuris save pirmiau persistatė gana jaunu ir „sportu“ ir pas jaunas mergaites, o ypatingai „grinorkas“, piršėsi, jog jisai noris vesti, mat jam vienam nubodo gyventi. Tokiems „sirdingams“ pasizadėjimams netruksta ir mergaičių, tat minėtas „sportukas“ su viena išmilyavo ir prasidėjo pasiglamonėjimai. Butų viskas gražu, jis pasizadėjo apsigyventi, siulė jai aukso kalbus, bet kaipei dėl nelaimės, apsigyveno laiką vis toliau tęsė.

Kaipo perkunas iš giedro dangaus j tą „jaunių“ trenkė, kuomet pas jį iš Lietuvos atvyko jo pati, kurią išeidamas į Ameriką buvo palikęs. Ir ką pradėsi, gyvas žmogus žemėn nelysi, privalai gyventi su savo locna prietelka. Na, ir apsigyveno.

Tuometarpu jo numylėtine buvo susilaukus kudiuko ir jį ramiai augino. Galų gale apgautai merginai nusibodėjo su 13 mėnesių kudiuku vargauti, tat jį 15 d. Rugpjūčio, n'esant to vyro pačiai namie, nūnėšė kudiukį pas jį ir, tenai jam pamėčius kambaryj ant grindų pati be jokio rupesio išmėšė. Nor. Mergina sako, są mažylitį pauginau, o dabar tai tu privalai jį auginti ir juom rūpintis. Vyras nežinojo ką daryti, tik dusavo ir susigriauzęs žiūrėjosi į pamestą kudiukį.

Parėjo iš miesto jo pati ir atrado kudiukį bešliaužiojantį po virtuvę. Kas čia do svečias — paklausė pas vyrą, bet kuomet jai vyras nieko neatsakė (o jį jau vienok tuos sponus žinojo), jį paėmė kudiukį ir išmėtė ant yar'd'o (kiemo). Gerai da, kad tuo kartu buvo namie kaimynas Z. Milius, kuris žinodamas gerai tą visą atsitikimą ir, matydamas kudiukį verkiantį, tuojaus pranešė policijai. Policija atvyko, paėmė kudiukį, paskui jo motiną ir nusigabeno, o vyras kaip aketėje dingo ir policija jo niekur negali surasti. Merginą su kudiuku paleido ir dabar vargšė sau ir jam tur maistą uždirbti. Jaigu vyrą sugautų, gal valdžia jį priverstų duoti kokį už suolus mokeskį atgauti ir su tais pinigais yra jau g r y n a i išmokėjęs ir bažnyčios ir klebonijos skolą. Parapija dabar atsiranda be jokių skolų, už ką kun. Valaitis visi parapijonai gerbia ir myli. Bet „Vienybės“ ir „Lietuvos“ korespondentai tuotarp atranda, kad parapija paskendus skolose ir klebonas pinigų prisipylęs. Iš kokiu tat šaltinių semia jie žinias apie tas nebesančias skolas? Ar gi tai ne šlovės plėšimas?

Bet tiems keliems mažatikams turbūt širdis laksto iš piktumo, matant parapiją puikiai augant ir joje esant geram klebonui, tat jie stengiasi nors melagystėmis prisidengę parapijonus suerzinti ir juose pagimdyti neuzsitikėjimą savo mylimiausiam klebonui. Tokie gaivalai visiems žinomi. Tai yra visi tie, kurie parapijos naudai nedaug nei cento, kurie vieną dieną čia, o antrą — gal kur jau už kelio likos nylių. Tokie tai moka mūsų klebono ir visos parapijos šlovę plėšti. Kadangi klebonas yra nuolaidus, tat tegul parapijonai pagarsina prieš tuos žydbernius protestą ir tegul nors jau sykį jiems ragus aplaužo.

Kurie mūsų klebonui plėšia šlovę, tai tie ne žmonės, nes jiems tikyba, tai tik kunigų išmislas. Neverti tokie šlovės

žalialis rutų vainikelis! O kam tas viskas reikalinga? Atsiminkite, jog ne vieškas yra aukso, kas tiktai žiba. Norite tekėti, išsirikite sau jaunikačius dorus, išsiklauskite jo pasielgimų, bet ne taip akla su visa širdimi bile pirmučiausiam atsiduoti.

Mergaitės, šitas atsitikimas, gal vienas iš tukstančių, tegul bus jums pastaba visados. Z. M.

Spring Valley, Ill. Pas mus darbai vidutiniškai slenka, taip pat lietuviai ir už dirba, bet svarbiausia tarp lietuvių nėra nieko gero. Tik tai girtavimai, muštynės ir teismai. Airiams tuo savo pasielgimu tik turtus daugina, o patį pasielika pliki ir draugijai niekam tikę.

Bet ar visi lietuviai taip elgiasi? Ne, ne visi. Nedorai pasielgiantis vis-gi surasi j porą dešėtkų arba ir daugiau. Geri žmonės, katalikai lietuviai, nelanko be reikalo aludžių, o kad anų nelanko, tat pas juos negirdėsi jokių muštynių, jie n'eis ir nesitranks nebeikalingai teismuose ir nejuokis savo negerais pasielgimais svetimtaučių. Bet tie rėksniai, kurie pametę tikybą pliauskia ant Dievo, niekina Bažnyčią, apsmėžia kunigus, tie tai tarp lietuvių visokius nesutikumus kaipi kokią pavietę ir sėja. Jiems rodosi, kad jie pasaulį išmintingiausi, kad jie mokyčiai, bet vargšai nežino, jog tokie išmintiniai be arimo ir be akėjimo dygsta, o paskui ne-naudingai vė išnyksta.

Pakalbėsiu čia apie kelis tokius šlovės plėšikus. Paskutiniaus laikais „Vienybės“, o paskui ją ir „Lietuva“ patalpino iš mūsų miesto korespondencijas, kuriose labai nekalti apsmėžiamas vietinis gerbtinas klebonas, kun. Valaitis. Ar gi tai ne judošiškas tu „korespondentų“ darbas? Toksai šlovės plėšimas šį laiką tikty gal tiktai laukinėms Aprikos tautomis, bet ne lietuviams, kurie panašiai elgdamies, tik sukėlia tarp savo brolių neuzsitikėjimą, ardo brolišką mišę ir knais tautos pamatinius darbus. Bet jaigu jau taip daro, tat nežinia kas jie do vienai. Aš-gi pasakysiu taip, kad tie korespondentai melagiai.

Mūsų gerbtinas klebonas, kun. Valaitis, yra geras lietuvis, darbštus mylintis savo parapijonus ir koznama reikale tūlus. Jisai nebranka šimtų arba tukstančių, kaip kitur daroma, bet jam užtenka tiktai už suolus mokeskį atgauti ir su tais pinigais yra jau g r y n a i išmokėjęs ir bažnyčios ir klebonijos skolą. Parapija dabar atsiranda be jokių skolų, už ką kun. Valaitis visi parapijonai gerbia ir myli. Bet „Vienybės“ ir „Lietuvos“ korespondentai tuotarp atranda, kad parapija paskendus skolose ir klebonas pinigų prisipylęs. Iš kokiu tat šaltinių semia jie žinias apie tas nebesančias skolas? Ar gi tai ne šlovės plėšimas?

Bet tiems keliems mažatikams turbūt širdis laksto iš piktumo, matant parapiją puikiai augant ir joje esant geram klebonui, tat jie stengiasi nors melagystėmis prisidengę parapijonus suerzinti ir juose pagimdyti neuzsitikėjimą savo mylimiausiam klebonui. Tokie gaivalai visiems žinomi. Tai yra visi tie, kurie parapijos naudai nedaug nei cento, kurie vieną dieną čia, o antrą — gal kur jau už kelio likos nylių. Tokie tai moka mūsų klebono ir visos parapijos šlovę plėšti. Kadangi klebonas yra nuolaidus, tat tegul parapijonai pagarsina prieš tuos žydbernius protestą ir tegul nors jau sykį jiems ragus aplaužo.

Kurie mūsų klebonui plėšia šlovę, tai tie ne žmonės, nes jiems tikyba, tai tik kunigų išmislas. Neverti tokie šlovės

plėšikai su mumis ir gyventi ir susieiti, jaigu jie ant kožno žingsnio per laikraščius meluoja. Da paantrinu, jog mūsų klebonas, kun. Valaitis, yra kantrus, geros širdies ir tikras Viešpaties Vievyne darbininkas. Jisai turi apart vietinės parapijos, da ir kitą, miestelij Oglesbų. Ir tenai bažnyčia iš m o k e t a ir žmonelės džiaugiasi ir negali atsidžiaugti tokiu kunigu. Lieka dabar tik pastatydinti parapijį mokyklą, kuriai dabar aukos renkamos ir, jaigu Dievas padės, tai iki pavasariui bus lešos mokyklai ir jį bus pastatydinta. Da žada klebonas j bažnyčią įvesti elektrikos žiburius ir net jau šitam dalykui pinigai atsiranda. Turia da pridurti, kad vietinis klebonas nei už vėlykį išpažintį nešepiria paskirtą mokeskį mokėti, bet tiek ima ir užsiganėdina, kiek kas duoda ir kiek kas išgali.

Tat kur-gi dabar akjs tų šlovės plėšikų korespondentų. Vietiniai parapijonai! Jaigu mes ir toliau taip tylėsime ir duosimės šmeišti kokiems ten keliems bedušiams, tat paskui bus mums blogian. Reikia dabar mums juos atsikratyti. Juoz. P. parapijonas.

White Plains, N. Y. 14 d. Rugpjūčio vienoj Dudermano ledaunėj užgimė straikas. Patįs bosai prie ledų dirba. Sustraikavusieji darbininkai reikalauja: 1) Sumazinimo valandų dienos darbo, nes darbininkams tankiai atsieina keltns nuo 1-mos val. naktį ir dirbti liki 8 val. vakare; 2) Skaitliaus darbininkų padidinimo, nes mažam skaitlini darbininkų yra labai sunku ir 3) Už tokį sunkų ir ilgą dienos darbą darbininkai reikalauja mokeskies liki 12 dol. j savaitę, nes dabar tegauina tik 10 dol.

Tegul sustraikuos ir antros Dudermano ledaunės darbininkai, o dar prisidės ledo vežėjų padėjėjai, tat galima tuokart tikėti, kad darbininkai laimės ir padarys daug gero netik patįs sau, bet ir kitiems savo broliams vargdieniams. Bet vėl apbėję, ar kartais tarp tų pačių straiikerių neatirsins straiklauzių, nes daug atsiranda neapsisvietusių. R. B.

So. Chicago, Ill. Čionai atsiranda daugiau šimto lietuvių šeimynų, o da daugiau tiek pavienių. Lietuvių, tai visai menkai randasi, nes joms tenai truksta bent kokio užsiėmimo, tat visos apsigyvenę pačiame mieste Chicago. Mieste darbai eina gerai ir koznas, iš kitur atvykęs darbininkas, veikiai gali gauti darbą. Čia daugiausia geležies dirbtuvės. Girdima, jog mūsų šv. Juozapo parapijos vietinis klebonas, kun. Petraitis rengia puikų teatrą parapijos naudai. Dieve duok, kad tasai užmanymas įvyktų, nes mūsų apie-gardė lietuviškų teatrų labai išsilgus. Tegul ir svetima-taučiai pamatytų, jog mes taipgi da gyvuojame ir norime su kitomis tautomis pirmyn žengti. Lauksime to užmanymo išsipildymo. „K-ko“ skaitytojas.

Redakcijos Atsakymai. J. M. Lapui ir Vietiniui. — Tamstų korespondencijos tilps sekanciam numerij.

J. M. Žaibui, Londone. — Korespondencija tilps sekanciam numerij. Ačiū.

IŠ AMERIKOS. Teisėjas pasitraukė. New York. Teisėjas Fred House nuo teismo kresės pasitraukė ir iškeliavo į valstybę Maine ant savo farmos gyven-ti. Miesto trukšmas, visokie teismai už piktadarystes ir žmonių nuolatinius nesutikimai jam suardė dirksnis ir jis pradėjo nuo to sirgultiuoti. Laike teismo daugelis jį matė verkiandū, jaigu teisme jam buvo pasakojamos kokios nors nelaimingo atsitikimo istorijos. Labiausia jį kankino moterių ant vyrų nusiskundimai už vyrų brutaliskumus. Todėl paliko teismą ir apsirinko sau ramia vietą ant farmos.

Nukrito meteoras. LONG ISLAND, N. Y. 6 val. vakare apielinkėse Amaganset'to pagalbines stoties j jures su trenksmu įkrito milžiniškas meteoras, turintis gal j 30 pėdų apvade. Išspradži jam pri-siartinant buvo girdimas lengvas švilpimas, kuris kaskartas vis didinosi tam kunui su visu smarkumu puolant ant žemės. Pagalios menkas švilpimas persikeitė į neapsakomą griausmą. Buvo matoma tik ugninė ant dangaus juosta, o paskui toji ugnis su baisiausiu smarkumu įkrito jūrėna. Kilo ju-rėse baisios vilnys, kurios kai kur pakraščiuose žmonės kai darė daug nuostolių. Žemes-nius pakraščius vanduo užlie-jo.

Už tikybą. New York. Nekoksai J. Pallogg nušovė savo sužadėto-nę A. Fisk už tą, kad pastaroji su juom nesutiko imti šlubą nekatalikišką bažnyčią. Mergina Fisk taigi klupojo prieš kryželį, kuomet Pallogg j vieną šuvių iš revolverio ant vienos nušovė. Netrukus Pallogg ir patsai nusizudė.

Naujas majoras. SAN FRANCISCO, CAL. Aukščiausias valstybės teismas garsųj šito miesto majorą lupiką Schmithą paliusavo nuo valdininkystės ir majoru da-bar paliko Taylor. Pastarasis norėdamas išspradžius pasirodyti visomenei geru ir ištiki-mu, pradėjo visokiais būdais persekioti savo pavaldinius valdininkus. Gal greitai apsi-pias.

Nėra lietaus. NEW HAVEN, CONN. Vietinis miesto majoras pajieško lietaus fabrikanto, arba tokio žmogaus, kuris iš kanuolių šaudymais sujundintų padangė-se orą j nors truputį tuomi padarytų žemę drėgną. Per 76 dienas ant miesto ir apielinkių kabo tiktai skaiustus oras ir per tą laiką nei vienas lašas vandens neiškrito. Laukai nu saulės kaitros išdege, viskas neišpasakytai pabrango, net keli prudai visiška išdžiuvo.

Nusizudė indijonas. SIOUX FALLS, S. D. Rosebud rezervacijoj andai nusio-vė indijonas, vadinamas „Raudoni Marškiniai“, dėlei to jog jo uošvė su juom ir jo pačia nenorėjo gyventi ir atsisakė nuo malkų kapojimo. Indijonai niekad nesizudo, bet tur-but jie perėmė civilizaciją nuo baltveidžių, kurie visokius sponus išdaro.

Ilgai miegojo. BLOOMINGTON, ILL. Nekokia Ethel Madaris, 15 metų mergaitė iš Caas apskrčio, nekuria naktį užmigo ir visą savaitę išmiegojo. Gyttytojai joku budu jos pažadinti negalėjo. Išbudusi Ethel jaučiasi labai gerai po tokiam atsilisui. Reik da pridurti, jog jį, užėjus tam ilgam miegui, buvo visiškai sveika.

Rado pinigų. BEAVER FALLS, WIS. Dirbant naują kelią, darbininkai dinamitu suskaldė didelės ir senos pusies kelmą. Po plyšymui jie surado popierinių amerikoniškų pinigų skiautus. Mato-mai, kas savo pinigų tenai laikė užslėpęs, o pinigų buta daug. Skiautus darbininkai nusuntė Vašingtonan.

Sudegė 60 arklų. MASSILLON, OHIO. Čia sudegė W. Bantzo arklėdės su karietomis. Ugnij prazuvo 60 arklų ir vienas vežėjas. Ugnia-gesiai vosne-vos porą arklų spėjo iš arklėdės išvesti, o visi kiti ir su vežėju suanglėjo. Sudegė sykiu ir du lenktynių arklų.

Girių gaisras. UTICA, N. Y. Ant kalnų Adirondaks bausis gaisras, kina girias. Ugnis grėšia vi-siems aplinkiniams fermeriams ir miesteliams. Gyventojai iš laiko iš namų kraustosi. Tuk-stanciai žmonių dienomis ir naktimis gaisrą gesina, bet nieko negali įveikti. Reikėtų didelio ir ilgesnio lietaus.

Darbas ir Kapitalas. New York, New Haven & Hartford gelžkelio kompanija tomis dienomis užakė padirbdinti sau vagonų ir gar-vežių už 12 milijonų dolerių.

Vakarinių valstybių angliakasyklose truksta darbininkų, pertat nekuriuos gelžkel-ių kompanijos susidėroj anglis partraukti net iš Australijos. Nekuriuose kasyklose ja-ponukai uždirba j mėnesį 170 dol., ir kalbama, kad mokes-tis bus padidinta, ir tai dar darbininkų truksta.

Netoli Racine, Wis. nekuriuoj parako dirbtuvėj užgimė eksplozija. Vieną darbininką užmušė, o du mirtinai sužeidė. Tenai jau seniau to-kią pati eksplozija atsitiko ir prazuvo net 9 darbininkai.

New Yorke sustraikavo pirmąjį kurintojį, reikalau-damį 70 dol. j mėnesį. Jie pir-mian gaudavo 65 dol. Vieną dieną komunikacija buvo per-traukta, bet paskui kompanijos priėmė neunistus. Tikima, kad mašinistai užstos už strai-kuojančius kurintojus.

Valstybės Wisconsinio žemdarbystės valdininkas apkeliaavo savo valstybę ir išleido dabar savo nutėmijimų at-skaitą. Jisai rašo, jog farme-riai šiemet tik ant tabako tu-rės j 3 milijonus nuostolių. Šaltas pavasaris ir lietus viską sunaikino.

Cumberland, Md. didžio-sios plieno dirbtuvės sudegė. Nuostoliai siekia pusę milijono dolerių. Keli šimtai darbininkų neteks darbo.

Coloradoj angliakasyklų savininkai dabar pradėjo iš-naujo persekioti unistus darbininkus. Žadama visus unistus iš kasyklų prasalinti. Ar jiems tas nusiseks ar ne, bet darbininkų organizacijai vis-gi daug labai užkenks.

Pranešimas. Rinktinė Knyga „Gabija“, vspukuoj Antano Baranaucko atminčiai paaukauta, jau išėjo Krokave. Kaina 3 kron. austr. val. Visas paskirts draugijai „Žiburėlio“, Vilniu-je — kaipo atskiras stipendi-jaliskas. A. Baranaucko vardo, fondas. Kreiptiesi reikia į „G. Gebethner & Co.“ firmos knygyną, Krokave.

Bevo užmanyta išleisti Rink-tinę Knygą su geriausiu Lietu-vos Dailininkų veikalų repro-dukcijomis, bet tam tikslui su-rinkti pinigai, „nežinia“ kur, prazuvo. P. J. Niedzialkowski, draugovės „Rutos“ vice - pirm-sėdis ir išdininkas staiga pasi-mirė, o po jo mirio susekta, kad „Rutos“ išdas (arti 180 fl.) isties nežinia kur dingo (it akmuo jūrėse). Aš, kaipo Rinktinės Knygos užmanytojas ir redaktorius, mano prieder-mę išpildžiau, ir už tai negaliu buti apkalntinas. De mortuis nihil, aut bene! Kur dingo „Rutos“ išdas, tik vienas V. Dievas žino. Draugovė „Ruta“ taip stai-ga ir taip skandališka! numirė (pergyvenus 2 metus), kad rasi, ir per anksti butų apie jos istoriją (ypač paskutinij laikų) atvirai kalbėti. („Lietuva“)

DANGUS.

Pagal K. Flammarion.

(Tąsa).

linkui tą urvą, kur galima sutikti da-
ba senųjų uolų su laibomis ir visokio pavidalo
viršūnėmis. Norint ant mėnulio žmo-
gaus raumens šešis sykius mažiau kan-
kinesi (nuilsta) negu ant Žemės, ta-
čiau panašios kelionės be jokio sulygi-
nimo tur buti daug sunkesnės ir vargin-
gesnės už sunkiausias po Žemės kalnus
keliones.

Mėnulio kalnų aukštis tapo jau išma-
tuotas, žinoma, tik su kelių metrų klaida
(Žemės kalnai da taip tinkamai neišmatuo-
ti, kaip mėnulio). Aukščiausi jų tur su-
viršumi 7.000 metrų. Palyg savo didumo,
mūsų satelitas yra labiau kalnuotas už Že-
mę ir tenai daugiau atsiranda milžiniškų
ugniakalnių. Kas teisybė, ant Žemės turime
tokias viršūnes, kaip kalnų Himalajų
G a o r i s a n k a r, kuri tur aukščio 8.840
metrų, ty. 1440-tą dalį visos Žemės dia-
metro; ant mėnulio-gi sutinkame kalnus
aukščio 7.700 metrų (pav. Doerfel ir Leib-
nitz viršūnės), kurios turi tik 470-tą dalį
mėnulio diametro. Iš to matome, jog mė-
nulis labiau kalnuotas už Žemę.

Pav. 27. Mėnulio žemėlapis. Žemė nuo
mėnulio matoma.

Ir kokie žingėdūs reginiai mūsų a-
kims persto, kuomet persikelsime minti-
mi ant mėnulio paviršiaus! Tai yra ariau-
sias mūsų svietas, o tačiau iš visų planetų
sistemo, mažiausia panašus Žemei.

Paštingai įsiveidinti visas tas re-
gyklas ir žemvaizdžius, kokie aplinkui
mūsų būtų, jaigu mes gyventume ant
mėnulio; čia nekalbame apie išsivajotas
regyklas, kokios tankiai buvo ir esti tie-
riamos fantastiškos kelionės, bet savo
mintyse tikrus paveikslus, kuriuos
mums atidengia žiuronas ir apie kuriuos ži-
nome, jog ištikrųjų jie ant mėnulio atsi-
randą. Žmogaus matymas tuos paveikslus
jau apžiūrėjo, o mintis jau ne sykį po ta-
sias platybes keliavo, o ypač tiliomis nak-
timis, kuomet atsukame erdvėn žiuroną ir
žiurime į tą apvienėjusį Dangaus kuną;
mūsų mintis lengvai ir greitai visą nuo
Žemės link mėnulio atstumą prabėga ir
tuokart mes manome gyveną tarp mėnulio
panoramų, kokias per prietaisus pamato-
me.

Nei vienas ant Žemės kraštas neduo-
da mums tokio aiškaus supratimo, kaip
mėnulis apie save. Matome žemės sluo-
gnis labai sumaltas, sumaišytas, o visas pa-
viršius — kuogiliausia išraustas, sutrukęs.
Kalnai susideda iš neapsakomai didžių
uolų, sumestų viena ant antros, o aplinkui
tuos urvus matomi nuogi, susipyngę ir aštri
stulpai, panašūs bažnyčių bonėms.

Pav. 28. Mėnulio kalnai.

Tenai nėra oro, o norint ir yra, tai
tik mažai, ir tai tik klioniuose, kad įsiai-
visai neatpažintumėte. Tenai nėra debesų,
ruko, lietaus ir sniego. Dangus išveidži-

juoduojuanti erdvė, dienos ir naktimis
užsėta žvaigždėmis.

Perstatykime sau, jog į tuos mėnulio
stepus atvykstame rytmetį, aštant; ant
mėnulio diena penkiolika sykių ilgesnė už
mūsų dieną, kadangi mėnuli aplinkui ap-
šviesti — saulė reikalauja viso mėnesio;
toku būdu nuo saulės užtekėjimo lig nu-
sileidimui — skaitoma 354 valandos. Jai-
gu tat atvyksime prieš saulę tekant, ne-
pamatysime aušros, kuri apreiškų greitą
saulutės pasirodymą, kadangi be oro nega-
li būti aušra. Iš juodo apregio staiga iš-
lenda saulės spinduliai ir paausuoja kalnų
viršūnes, tuomtarpu lygumos ir klioniai
tamsybeje išlisi. Šviesa slenka labai išpa-
lengvo; ant Žemės vidurinėse juostose saulė
užteka bėgyj 24 minutes, o ant mėnulio
saulės tekėjimas tęsiasi cietą valandą ir
pirtat saulės šviesa esti labai silpna ir tik
veliau smarkiau pradeda spindėti. Tat-gi
šitas apsiereškimas yra ir našus aušrai, nes
po geram pusvalandžiui pasirodo pusė
saulės skydo, o šviesa išrodo tokia aštri,
kad, tarytum, visa saulė iš apregio jau iš-
lipus. Saulė pasirodo visoj savo grožybėje,
su visais savo išiputimais ir su degančia
atmosfera. Teka išpalengvo, kaip kokias
dievybės ant juodo Dangaus žiurdama, o
ant to Dangaus žvaigždės nuolatos, diena
ir naktį blizga, nes jų oras neuzkloja, kaip
tai matome budami ant Žemės.

Dėlei oro stokos, ant mėnulio matoma
užgema apsiereškimas, kokį galime
nutėmyti ant mūsų aukštųjų kalnų, kur
suskydęs oras, neliečia ant paviršiaus
saulės šilumai koncentruotis, bet visi saulės
spinduliai susikoncentruoja tik į klionius
ir juos šildo, viską gaivina. Ant mėnulio
kaip ir ant aukštųjų kalnų nieko tokio nesir-
randa, kas galėtų palaikyti saulės spindulius,
tat spinduliai, mėnuli nesildydami,
spindė erdvėje ir savo šviesą atremia į ki-
tus Dangaus kunus. Matomai ant mėnulio
visuomet viešpatuoja sunkūs ir dideli šal-
čiai, netikiai naktimis penkioliki sykių
ilgesnėmis mūsų, bet ir per ilgasias saulės-
tas dienas.

Esant ant mėnulio galima stebėtis
matant Dangaus kuną, nuo Žemės nema-
toma. Tasai kunas atsizenklina tuo, kad
jisai ant Dangaus pasirodo nejudantis, o
visos-gi kitos žvaigždės paskui ir aplinkui
jį skrieda. Tai yra gana platus grumuly-
s. Tasai Dangaus kunas — mūsų Žemė; ma-
toma nuo mėnulio persto tokias pačias
atmainas (fazas) kaip ir įsiai, tiktai prieš-
inga puse. Esant mėnuliui jaunam, Že-
mė esti pilnaty, esant-gi mėnulio pilna-
čiui — Žemė ant mėnulio matoma, kaip
mėnulis, jaunutė; pagal tą užgema ir de-
čia ir priešpilis. Pav. 27 parodo, kaip
yra matoma Žemė nuo paviršiaus mėnulio.

Kokį tai žingėdų reginį persto mūsų
Žemė per tasias ilgas mėnulio naktis,
per 336 valandas! Nekalbant jau apie jos
permainas, prasidedančias su jos dečia,
kadangi Žemės pilnaties esti pusiauaktyj,
o priešpilis saulė tekant. Butų labai žin-
gėdus daiktas pamatyti mūsų Žemę nuo
mėnulio paviršiaus, o ypatingai da tuok-
art, kuomet ji sukasi aplinkui save, per
24 valandas! Tame laike ant jos skydo
pirmiausia pamatyti pav. du V vieną
ant antro, reiškančius Ameriką; paskui
nutėmytumė, jog tasai geografiškas pui-
sinsis išpalengvo slenka į rytus; tuojaus
pamatytumė Tikąj okeaną, pagalius A-
ziją, Australiją ir Indijos okeaną. Toliaus
Žemė sukdamasi parodytų mums Europą
ir Apriką, o gal papratusi ankias galėtų pa-
matyti mums lietuviams brangią tėvynę
Lietuvą. Tuo būdu mūsų planeta mė-
nuliui yra dangiški laikrodžiū.

Taip persistato mėnulio ponorams ver-
tos artistų didelės pastabos; tokie tai Dan-
gaus veidiniai, kuriais astronomas galė-
tų džiaugtis, budamas tarp mėnulio Alpų.
Kolaik insimės mėnulio aprašymu,
nors trumpai pakalbėsimė apie mėnulio
užtemimus.

Nutėmijome jau pirmiau, jog kaip tik
jaunas mėnulis pereina tiesiog priešai saulę,
tuokart saulė gali arba visai arba dali-
mis nuo mūsų uždengti. Tuokart Žemė,
mėnulis ir saulė atsiranda ant vieno tie-
saus bružo. Kadangi mėnulis aplinkui
Žemę bėgdamas nedaro apskritaus rato,
bet tiktai elipsą, tat kai kada atsiranda
arčiau, o kai kada toliau Žemės. Pirmame
atsitikime jis yra truputį didesnis ir savi-
mi saulė visiškai uždengia; antrame —
esti mažesnis ir užtemia saulės tik dalį, kai-
pi kokiu juodu žiedu, iš po kurio saulės
spinduliai spindė. Mėnulio užtemimas ap-
siereškia tada, kada mėnulis budamas pil-
naty pereina per šešėlį, kurį Žemė pri-
singojon puse nuo saulės erdvėn pasiuo-
čia. Tie apsiereškimai atsitinka reguliari-
kai su pertraukomis tarpe 18 metų ir 11
dieniū.

Mėnulio diametras yra beveik keturis
sykius mažesnis už Žemės diametrą. Jaigu
Žemės diametrą paženklijsime skaitline
1.000, tat mėnulio diametras bus 273 ar-
ba 3484 kilometr.; mėnulio paviršius turi
38.000.000 kvadratinų kilometrų, o Že-
mės — 510.000.000 kv. kilom. Norint
(T. B.)

KATORGON!

Atsitikimas Muravjovo Laikuose.

Parašė P. B.

(Pabaiga.)

Toji mintis, jog motina pasirengus
kur keliauti, pagimdė jam širdy neapsa-
komą skaudulį. Į kur ji ruošėsi, mąstė
pats sau vienas Jonas. Ar-gi ji geidė savo
suniui tolioj kelionėj draugauti? Ar
ji manė į kur kitur nusiduoti?

Jonas to visko negalėjo išgalvoti.

Juk įsiai vianus kenčia ir lentės,
kam-gi senutei — matušeį vargelius var-
gti, kam jai tie visi sopuliai ir nesmagu-
mai...

Ir motina pamatė savo sunelį tarp bu-
rių visų „nusikaltėlių“ stovintį. Apsiver-
kė ir laukė, kuomet įsiai iš akių išnyks,
kuomet Maskvos tarnai jį išgabės.

Prisiartino paskutinė valanda persi-
skyrimo. Oficieras įsakė kareiviams kalini-
nius vesti per kiemą tiesiog į pagamintą
traukinio vagoną, kurio langai buvo ap-
kalti geležinėmis grotomis. Kareiviai tuo-
jaus pasuko kalinius ir prasidėjo trumpa
ir liudna eisena. Sužvangėjo ginklai, su-
barskėjo pačiai ir visa kalinių eilė už sto-
ties kampo nyko.

Minia suraudojo...
Išsigirdo neapsakomas verksmas. Ver-
kė didi ir maži, seni ir jauni. Oras pris-
pildė rėksmais, nes tie vaikai, giminės ir
bičiuliai žengė ne į kur kitur, bet grab-
ban, graban vargų ir kančių.

Kunigas senelis eidamas užgėjo: „Tavo
apginimė“, bet vienas brutalius kareivis,
mąnydamas, jog tai kokias uždraud-
žiama giesmė, smeigė kančiam kunigui į
galvą. Senelis kunigas tuojaus nutilo ir
tik paskui sunkiai atsikvėpė. Kenksmin-
ga jiems ir malda ir atsidukėjimai Die-
vop.

Dievop šauksmas ir ant caro skundas
— nedovanotina piktadarystė. Stačiai-
kiai mano, jog caro norams ir patsi Sutverto-
jas turis pasiduoti, nes priešingai su Juom
butų gal bloga, prieš Maskvą privalėtų
teisintis.

Traukinio garvežys kelis kartus su-
švilpė ir ratuodamas kalinius su savi-
mė gabeno.

Už miesto per laukus ejo senutė su
lazda pasiramčiuodama. Į kur ji ejo,
niekas nežinojo... Bet ji ejo, ir ejo ne-
žinodama kur eina.

Tai buvo Juna motina.
GALAS.

NIEKO BE PRIEŽASTIES.

Komedija viename akte.

Išgulėdė Magnus Parvaktis.

VEIKIANČIOS YPATOS:

Timotiejus, jaunas valdinin-
kas 28 m.

Zuzana, jo pati 19 m.

Juzopata, tarnaitė.

Dekoriacija: - Kambarys vi-
dutiniskai išrėdytas. Trejos durys: įeina-
mosios gale, iš dešinės ir viralinė, iš kairės
į guleną. Langas iš šalies į kairę. Iš
priešakio regyklas mažiukas stalėlis, ant jo
žvakė, skrumtelė degtukų ir visokios moteriš-
kos smulkmenos; iš antros šalies dides-
nis stalas. Didelis laikrodis stovintis spin-
toj. Kėdės šalys ir pagal stalus.

PIRMOJI REGYKLA.

Timotiejus. (Pasikėlus užlan-
gai greitai įeina galinėmis durimis su liet-
sargiu rankoj, su skrybele ant galvos, va-
landėlę prisituri duryse). Raktelis duryse,
taigi mano žmonelė namieje (stato į šalį
lietsargį ir skrybelę). Zuzana! Zuzana!...
(artinas į duris iš kairės). Turbut gule-
moj (žiuri per duris). Ne, nėra jos. Aha!
tikrai viralinė, kur kaip visados sutina
pieną man į kavą (eina į prišakį regyklas).
Na, kas tai do kvailas padarymas buti vy-
ru!... Iš kur man po velnių ir galėjo at-
eiti į galvą, kad tai mano pati po penkių
mėnesių sugyvenimo... Argi tai butų
gražu! Bet meldžiū pasakyti, ar tai mano
kalte? Eidamas namo, keletą žingsnių
prieš save pasergėjau moteriškę, taip atsar-
giai žingsniuojančią pagal sienas, kaip ta-
rytum, ko bijodama, kad kas neužmatytų,
kuri atkreipė mano atidą, tuo labiau, kad
jos drabužiai visiškai panašūs į drabužius
mano pačios, jos ta pati vikri išveizda, ma-
žutė kojytė... O, aš, gerai žinau apga-
vytes savo pačios!... Žodžiū sakant pa-
sirengęs buvau prisieiki... Kad tai buvo Zu-
zana. Ant pat atsiminimo šaltas drebulys
perima mane! Pradėjau vyti aną moteriš-
kę, bet tuomtarpu ant kampo gatvės ma-
tau!... Ką? ož, kuris priešinis vedėjui;
buvo tai priežastis susilaikymo! Baisiai
persigandau, puikus parėdai jo galvos
(T. B.)

ŽINIOS IŠ PASVIEČIO.

Netoli Tsingtan, Kinuose,
kasykloje Tang Tse atsitiko
baisi dinamito eksplozija, nuo
kurios pražuvo 105 darbinin-
kai, tarpe kurių du europiečių.
Visi kiti buvo kinai.

Nuo salos Islandijos Dani-
jos karalius Friderikas jau su-
grįžo į savo sostapilę. Danijos
presa tą kelionę išaukština ir
palaiko už labai laimingą. Ki-
ba tik vienam karaliui laimė
šviečia.

Japonija Glasgow'e, Angli-
joj, davė padirbdinti sau ka-
rišką laivą, 18 tukstančių tonų
įtilpimo. Dar konferencija ne-
užsibaigė, o jau viešpatybės
ginkluojasi.

Ilaagoje užsibaigė sionistų
kongresas. Jie savo visokius
nutarimus ir rezolucijas sura-
šė hebraiškoj kalboj. Paskutinė
kongrese prakalbą turėjo
Dr. Wolfson, kuris išsireiškė,
jog žydai laikui bėgant užka-
riausianti visą pasaulį.

Marienbado maudyklėse at-
siranda ir Prancūzijos mini-
sterių pirmininkas Clemenceau,
kuris andai pas karalių Edvar-
dą pietavo ir kalbėjosi, žino-
ma apie dabartinę politiką.
Edvardas patarė Prancūzijai
Morokke padaryti tvarką.

Iš Kinų pareina žinios, jog
tenai nekuriuos rytise revo-
liucija su visu savo smarkumu
platinasi. Net pačiame Pekine
ant valdininkų suokabiai ir
pasikesinimai tankiai atsitinka.
Kinų vis-gi ateitis — labai
liudna.

Transvaaliaus, Aprikoje,
gyventojai rengiasi Anglijos
karaliui Edvardui paaukoti
vieną deimantų kasyklą už su-
teikimą jų šaliai konstitucijos.
Ir už ką karaliui dovana? Gal
už tai, kad juos karalius liepė
kitus kartus skersti ir dabar
ant jų savo leteną laiko. Žmo-
nės nepažįsta savo didžiausių
nevidonų.

Miestelįj Marino, arti Ro-
mos, antiklerikalai (masonai)
užpuolė ant važiuojančio kar-
dinalo Merry del Val ir akme-
nimis sužeidė. Policija tuos
gaivalus išvaikė, bet vis-gi vi-
si gerai žino, jog italai virstą į
keturkojus.

Katalikams priešingoji pre-
sa pradėjo malti, kad Vatikana-
su su Italijos valdžia dėl ve-
sivaidijęs, bet dabar protin-
gesnieji dienraščiai tuos melus
atsaukia, kadangi Vatikanas
su valdžia sutikėje gyvena.

Stutgardės socialistų kon-
grese garsingiausi „geradariai“
pradėjo už visokias nuomones
ravėtis. Vieni kitus labai ne-
prakliniais žodžiais išvardino.
Bus da daugiau, kuomet vieni
nuo kitų norės atimti savastis,
nes socialistų vadai beveik vi-
si milijonieriai.

Berlyne tankiai policijai
pranešama apie jaunų mergai-
čių išnykimą, bet tų „grazio-
sios“ lyties pirklių negali su-
rastiti ir suimti. Policija ener-
giškian pradeda tame barba-
riškame reikale teirautis.

Ispanijos karalius Alfonso-
s savo pačia ir įpėdiniu (ku-
dikiu) atsilankė Bordeaux'e,
Prancūzijoje. Ispanijos mini-
sterių pirmininkas Maure iš
Paryžiaus tuojaus nuvyko pas
karalių pasikalbėti apie Mo-
rokko padėjimą.

Portugalijos sostapilėj Liz-
bone pas vieną studentą na-
muose plyšo bomba. 2 ypatei
užmūšė, 2 mirtinai sužeidė ir
atidengė tuo būdu ant kara-
liaus ir diktatoriaus Francosuo-
kalbį. Bomba buvo rengiama
tiedviem. Žinoma, prasidėjo
arėstavimai.

Bulgarijoje padėjimas kas-
kartas eina vis blogyn. Uni-
versitetų reikalai visą viešpa-

tybę sujudino. 4.000 mokyto-
jų užgyrė neužsitikėjimą val-
džiai. Laukiama vėl straičių
ant gelžkelių.

Lizbone važiuojant karaliui
gatvėmis, demonstrantai pra-
dėjo šaukti: Lai gyvuoja revo-
liucija! šalin diktatorių! šalin
tironus! O Londonan iš tenai
pranešama, jog vienas demon-
strantas su lazda net į galvą
karaliui kirtęs ir pabėgęs.

Prancūzijoje busimo mėne-
sio 11 dieną prasidės presos
kongresas, kuriame bus apkal-
bami dienraščių visokie reika-
lai. Kongrese galės dalyvauti
tik dienraščių draugijų nariai
arba dienraščių vyresnieji re-
daktoriai.

Šanghajuje, Kinuose, apsi-
reiskė cholera. Epidemija iš
kinais apgyventos miesto da-
lies persikėlė jau į europiečius.
Ir kituose ant jurių krantų
miesuose žmonės pradeda
sirgti. Baisu, kad garlaiviai
tos pavietrės neatgabentų į
Ameriką ir Europą.

Lietuvių Katalikų Kongresas.

„Žvaigždėje“ nuo nekuri-
o laiko pasirode pagarsinimas
antgalviu „Kvieslys į Antrąjį
Amerikos Lietuvių Katalikų
Kongresą“.

Štai to skelbimo ištisas tu-
rinys:
„Atsimenate, broliai lietu-
viai katalikai, pernykštį kon-
gresą Wilkes-Barre, Pa. Buvo
jisai suauktas apsarvstymui
tėvynės Lietuvos reikalų. Tuomet
tai buvo nutarta sekan-
čiais metais suaukti kitą kon-
gresą, kuriame butų svarstomi
jau mūsų, amerikiečių, reika-
lai. Tų reikalų tiek daug, kad
galima suaukti drauge su A.
Jakštu:
O dirvos tos koks-gi plotas—
Net ir galo nesimatol...
Pirm viskuo, reikia apsar-
vstyti mokyklų reikalą. Iširta
yra, jog svetur tikėjimo ir
tautybės palaikymas remias
labai daug ant mokyklos. To-
del Amerikoje vokiečiai, fran-
cuzai, lenkai, čekai ir kitokie
ateiviai pirmučiausiai įsistiegia
šiokias tokias savas mokyklas.
Joms nesigaili jie nė simtų
tukstančių dolerių; jas neretai
stato pirmiau, ne kaip bažny-
čias ir kitokius parapijos tri-
bėnius. Tiktai mes vieni lietu-
viai, kaip rodosi, esame aplei-
dę šitą svarbiausią tautos už-
laikymo ir gavinimo dirvą.
Norint savasias mokyklas
pastatyti ant atsakomo laip-
sio, reikia būtinai išdirbti
joms atsakomą programą, tam
tikrą metodą ir tt. — bet
ypač reikia pagaminti joms
mokytojus, vadovėlius, taippat
išrasti šaltinius jų užlaikymui.
Be to, būtinu reikalu yra
suvesti Amerikos lietuvius ka-
talikus į artimesnius savytarpi-
nius santykius. Reikia suža-
dinti lietuvių katalikų visu-
menėje karštesnę katalikišką
dvasią. Reikia išrasti grendeles,
kurios surišytų į vieną didelę
kruvą visas Amerikos lietuvių
draugijas.
Nereikia neužmiršti nė apie
labai svarbų katalikišką tautos
gyvenime veiksnį — apie
katalikišką spaudą. Kongreso
uždaviniu bus apsarvstyti prie-
mones, kaip galima butų pa-
gerinti ir praplatingi katalikiš-
ką laikraštiją, kaip prilaikyti
katalikiškų knygų leidėjus ir
tt.
Netiktai šitie, bet ir dauge-
lis kitų reikalų lauktie kra-
pšarvstymo ir ne vienas kla-
simas išrisioma. Taigi, galima
sakyti, kiekvieno lietuvio, ku-
riam tiktai rupi katalikiškos
visuomenės gerovė, yra tiesiog
priedermė į kongresą atvykti
ir savo gerais patarimais pris-
idėti prie jo pasisekimo. Tikiu
tvirtai, kad geri lietuviai
tatai ir padarys.
Kongreso vieta ir diena bus
pagarsinta netrukus.
Kun. Jonas Kuras, Lietuvių
Katalikų Federacijos Prezi-
dentas. Kun. A. Kaupas, Sek-
retorius“.

Busimo kongreso reikale pa-
kalbėsimė kitą sykį.

Mokytojų Pastaba.

Suvalkų gubernijoje sekan-
čiose mokyklose visai nėra mo-
kytojų.

Vilkaviškio apskrityje—1.
Gžiūose, 2. Kurpikuose, Kau-
piskio valsčiaus, 3. Pajevonyje
ir 4. Paežeriuose; Marijamp.
apskr.—5. Gudeliuose; Bal-
bieriško valsč., ir 6. Pakuony-
je, Pagermonio valsč., Seinų
apskr.—7. Alnuose-Volmerio
(Kuičunuose), Beržininko
valsč.; Suvalkų apskr.—8.
Blendoje, Pavlovkos valsč. 9.
kaime Verčiochy, Konečboro
valsč., 10. Zusnos kaime ir 11
Rakuvek k., Čostkovo valsč.
Augustavo apskr.—12 Žarno-
vo priemiestyje, 13. kaime
Krilatka, 14. Sasnovo k., Šta-
bino valsč. ir 15. Račkų mie-
stelyje Dovspudos valsč.

Beto dar, dėlei perkėlimo,
kaikurių mokytojų į kitas vie-
tas ir atsitraukimo nuo vietų
senesniųjų, išsitaravusiųjų
mokytojų rugpjūčio mėnesyje
bus liuosos šios mokyklos:

1. Štabine Augustavo apskr.,
2. Panemunėje, pat valsčiaus
ir 3. Šunskuose, Marijampolės
apskrityje, 4. Seirjuose, Seinų
apskr., 5. Magdalinave, Huta
valsčiaus ir 6. miestelyje Przes-
ros!, Suvalkų apskr.

Apie tai direktyjos viršini-
kas aplinkraščių pranešė mo-
kytojams. Jam rupi, idant ge-
resnės vietos tektų vertesniems
mokytojams. Jis ragina norin-
čius persikelti į geresnes mo-
kyklas mokytojus siųsti jam
prašymus. Kelionę į Suvalkus
dėl ypatingų prašymų viršini-
kas pripažįsta bereikalinga.
Ligišiol dauguma mokytojų
dėlo tankiai važinėdavo į Su-
valkus; kelionėje ir Suvalkuo-
jame jie palikdavo paskutinį ska-
tiką. Dėlo už tokį aplinkraš-
tį mokytojai savo viršininkui tu-
ri buti labai dėkingi.

Reikia tikėtis, jog viršini-
kas neužmirš ir valstiečių. Jie
pagal caro Aleksandro II į-
statymus, ligišiol dar nepa-
naukinti, turi teisę rinkties sau
mokytojus. Vertėtų jiems su-
grąžinti jų teises arba nors pa-
klausti, kokio mokytojo jie no-
ri. Tada tai tikrai vertesnieji
gautų geresnes vietas. Tuomet
viršininkui butų dėkingi ne
pataikunai mokytojai, bet pla-
ti visuomenė.

„S.“

Telegrafistų Straikas.

Telegrafistų straiškas tęsiasi
senoviskai. Nei viena kompa-
nija nenori su darbininkais
sutikti. Teisybė kompanija
„American Telephone and Te-
legraph Co.“ su 300 darbinin-
kų sutiko, bet tas menkas
ženklas ant keliolikos tukstan-
čių.

Straikeriai iš unijos jau pra-
dėjo gauti savaitinę pašalpą.
Mokama: vedusiam su vaikais
12 dol., vedusiam be vaikų 10
dol., nevedusiems ir mergi-
noms 7 dol. į savaitę.

Telegrafistų unijos prezi-
dentas Small patyręs visiems
straikeriams apskelbė, jog tarp
straikerių atsirandą daugybę
separatistų, kurie straikeriams
įkalba, jog kompanijos turi
užtektinai darbininkų ir jos
toku būdu laimėsiančios. Prezi-
dentas įsako tokių agentų
saugotis ir laikytis vienybėje
visiems.

Tuomtarpu kompanijos no-
rints prilaiko skebus, bet ske-
bai tik ketvirtadalį normališko
darbo tegali atlikti. Pagalios
telegramos siunčiamos per kra-
są ir ekspresus. Tat straike-
riams padėjimas labai lemtas.
Prezidentas Small praneša sa-
vo organizacijai, jog nekuri-
e pirkliai ir šiaip aukštos ypatos
stengiasi sutaikinti su arbitra-
cijos teismo pagalba. Prezi-
dentas tat sutinka, tik sako
reikia gerai aplinkui apsidai-
ryti, kad kartais kompanijos
unijos neapgautų.

Tat tikima, jog tą reikalą
greičiausia arbitracija atliks,
nes be to teismo abi pusi ka-
riaus.

Miestuose visur ramu, tik
Jackson, Miss. straikeriai ant

kompanijų namų užpuldinėja
ir Western Union superinten-
dentas pas gubernatorių reika-
lauja milicijos. Gubernatorius
pasizadėjo atsiųsti miliciją,
jaigu vietinė policija neįstengs
straikerių numalšyti.

Vietinės žinios.

— Vietinis majoras Busse
sykiu su visa komisija buvo
New York, kur bandė ypa-
tiškai peržiūrėti geležinkelių
naują sistemą. Reik žinoti, jog
New Yorke traukiuus per
miestą traukia ne garvežiai, bet
elektrinės lokomotyvos, o
visi garvežiai su savo dumais
tur pasilikti už miesto. Kad
Chicago šiaip taip apvalyti
ruo dumų, majoras stengiasi
ir čionai garvežiams uždrausti
važinėjimą. Jaigu tasai užma-
nymas bus įvykdyntas, tai
gelžkelių kompanijoms atsieis
daug milijonų išberti lokomo-
tyvams ir jų šalėp miesto sto-
tims.

— Evanstone amatinkų
mokyklos trys mokiniai, 10, 12
ir 16 metų, iš suvogtų apielin-
kėse lent

